

Kastamonu Education Journal

November 2018 Volume:26 Issue:6

kefdergi.kastamonu.edu.tr

Türkiye’de Eğitim Yönetimi Üzerine Yapılmış Araştırmalarının İncelenmesi: Milli Eğitim Eğitim Ve Sosyal Bilimler Dergisi Örneği

Investigating of Educational Management Studies in Turkey: Journal of National Education And Social Sciences Example

Ahmet YILDIRIM

Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İnsan Kaynakları Bölümü, Isparta, Türkiye.

Öz

Bu çalışma ile, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan MEB Eğitim ve Bilim Dergisinin 2003-2016 yılları arasında yayınlanmış olan sayılarında yer verilmiş “Eğitim Yönetimi” ile ilişkili makaleleri üzerinde tematik, metodolojik, istatistikî ve bibliyografik çözümlene teknikleri açısından analizi yoluyla bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır.

Eğitim olgusunun spesifik bir alanı olarak eğitim yönetimi disiplini, teori ve uygulama açısından son yıllarda bilimsel anlamda rüştünü kazanmaya çalıştığı söylenebilir. Dolayısıyla alana dair yayınlanmış çalışmalar, eğitim yönetiminin bilimsel perspektifine katkı sağlayacağı öngörülebilir.

Çalışma; bahse konu olan dergide yer alan, eğitim yönetimi teması içeren 48 makale üzerinde yürütülmüştür. Dergilerde yer alan makalelerde yer alan veriler frekans ve kategorik analizler yoluyla irdelenmiş, elde edilen verilerle çıkarımlar elde edilmeye çalışılmıştır.

Abstract

In this study, it was tried to make an evaluation through the analysis of thematic, methodological, statistical and bibliograph-ic analysis techniques in the articles related to “Education Man-agement” which was published in the numbers published be-tween years 2003-2016 of the Ministry of National Education’s Education and Science Journal published by the Ministry of National Education.

It can be said that in recent years, as a specific area of edu-cation, the educational management discipline has tried to win the scientific sense in terms of theory and practice. Therefore, published studies on the field can be said to contribute to the scientific perspective of educational administration.The study was conducted on 48 articles containing the theme of education-al management in the mentioned journal.

The data in the articles in the journals have been analyzed through frequency and categorical analyzes and tried to ob-tain/get results from the obtained data.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Yönetimi, MEB, Milli Eğitim Dergisi, Metodolojik İnceleme

Keywords

Education Management, Ministry of National Education, National Education Journal, Methodological Review

Extended Summary

Purpose of the study:

The aim of this study is to carry out an analysis in terms of thematic, methodological, statistical and bibliographic analysis techniques on the articles related to "Educational Administration" published in the MEB Eğitim ve Bilim Dergisi between 2003-2016 by the Ministry of National Education.

We will try to find out how the Ministry of National Education, which is the biggest actor in the field of "Education Management", is pursuing policy choices in the field of education management by analyzing the articles on "Education Management" which is included in the Journal of National Education and Social Sciences.

Method:

This work is structured by using the methodological assessment work which is a kind of qualitative research. Our research; Methodological, statistical and bibliometric analyzes of the 48 articles of the educational administration which were published in the 157th issue of the MEB Journal of Education and Social Sciences published between 2003 and 2016 and the 216th article were aimed to be interpreted and methodological evaluation method was used. Each article has been examined in terms of; Type of research, content of the subject covered, statistical method, study group, sample characteristics, number of authors.

Findings:

Basically three different research models were used in the articles covered in the research. Among these, the most frequently used are scanning, qualitative and relational research models. Seven different statistical analysis techniques were used in the MEB Journal of Education and Social Sciences ("Education Management") published in 2003-2016, in which seven different sampling techniques were used, the sample sizes of which were generally between 1 and 1000 units. It has been determined that "data analysis technique", "t-test", "content analysis" and "Anova" techniques are used in the preferred techniques.

The authors of the articles that are the subject of our research are mostly academic people. However, It is seen that studies were carried out at a level that is not underestimated by those who work in the central and provincial organization of the Ministry of National Education.

Conclusion and Discussion:

The Ministry of National Education is one of the largest public organizations in the world. There is a wide range of responsibility in practice in terms of educational management. However, the fact that the Ministry of Education, the biggest actor in the field of education management, which publishes a periodical publication about 13 years of publishing period, one of the most fundamental issues to be considered is that there was nearly no "educational administration" work in the Journal of Education and Social Sciences. Corresponding to this, a significant portion of published studies with educational management, constitute studies which lack creativity such as "attitudes and behaviors of the school administrators".

It is a theoretical education management debate that will lead a Ministry of Education to lead a vision, draw a vision and direct it to the future. In order for these discussions to be kept alive, more emphasis should be given to studies directly related to education management in the MEB magazine, thematic issues on educational management should be prepared, qualitative studies should be supported, empirical studies should be strengthened from the methodological perspective. In the MEB magazine, more work should be given to studies related to education management, as much as the development of the field of educational management science, it can be considered as an opportunity for the development of the administrative processes of the education organizations governed by the Ministry of National Education.

1. Giriş

Bu çalışmada; Milli Eğitim Bakanlığının süreli yayınlar dizisi içerisinde yer alan Eğitim ve Sosyal Bilimler alanındaki bilimsel çalışmalara yer verilen, Hakemli ve 3 ayda bir yayınlanma sıklığı bulunan "Milli Eğitim- Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisinin", 2003-2016 yıllarında yayınlanmış "Eğitim Yönetimi" ile ilgili makalelerin tematik, metodolojik, istatistikî ve bibliyografik çözümlene teknikleri açısından analizi yoluyla bir durum değerlendirmesi yapılmaya çalışılmıştır.

Bir disiplinle, bir tema ya da bir kavramla ilgili yapılmış bilimsel çalışmaların kümülatif bir düzeyde analiz edilmesi, incelenen konunun derinliği ve yaygınlığı hakkında detaylı bilgiler edinmenin yanında, üzerinde bir fikir geliştirilmeye çalışılan "konunun" anlamlı bir bütün halinde irdelenerek anlaşılmasını da mümkün kılmaktadır. Tematik çalışmalar hakkında kronolojik bir takip, aktörlerin tema ile ilgili perspektifinin anlaşılması kadar bakış açılarındaki yıllara bağlı değişimleri de tespit etmek mümkün hale gelir. Ayrıca belirli bir alana dair üretilen bilginin ve yöntemlerinin geçmişten günümüze doğru kıyaslanarak irdelenmesi, alanla ilgili olarak geleceğe dair daha rasyonel bir bakış açısının ortaya konmasını kolaylaştırmaktadır. Bu bağlamda Eğitim olgusu, hakkında yapılmış bilimsel çalışmalar hakkında detaylı değerlendirmelerin ve geçmişi de gözeterak yapılmış kıyaslamaların, politika yapıcılar tarafından eğitim politikalarını belirlemede önemli bir veri kaynağı olduğu/olacağı sonucuna ulaşmak mümkündür.

Eğitimin olgusal gerçekliğinin temellerinden birisi hiç kuşkusuz "Eğitim Yönetimi" alanıdır. Eğitim Yönetiminin akademik manada geçmişi, 21.y.y. başında Amerika Birleşik Devletleri'nde üniversitelerde açılan bölümler aracılığı ile başlamış ve zamanla tüm

dünyada uygulamada ve kuramsal düzeyde gelişerek uzmanlaşma sürecine girmiştir (Örücü ve Şimşek, 2011: 167-197). Bir eğitim örgütü; eğitim sisteminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda öğrencilere bilgi, beceri ve davranışların kazandırıldığı (Balci, 2005), eğitim hizmetinin üretilip sunulduğu yerdir.

Başaran'a göre (1994) eğitim yönetimi; toplumun eğitim gereksinmesini karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünü önceden belirlenen amaç ve hedeflerini gerçekleştirmek için etkin bir şekilde işletmek, geliştirmek ve sürekli yenileşmektir. Bu bağlamda, yönetsel erki kullanan kişi/ yönetici, bir örgütün amacını/amaçlarını gerçekleştirmek için var olan örgüt yapısını ve prosedürünü meşru zeminde kullanandır. (Aydın, 1994:272). Eğitim yöneticisi; öğretmen, personel, öğrenci, veli, çevre liderleri, yerel yöneticiler ve politikacılar gibi farklı eğitim ve kültür düzeyinde bulunan, farklı beklentileri olan öğelerle ilişki kurmak, onların beklentilerini bağdaştırarak yönetimi sürdürmek durumundadır (Kaya,1979:94).

Eğitim hizmetlerinin oluşturulmasında ve sürdürülmesinde, eğitim materyalinin ve insan gücünün yönlendirilmesinde eğitim yönetimi algısının arkaplanı önemli ve belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu meyanda, bahse konu olan arkaplan -background- bir medeniyet tasavvurunu, felsefi bakış açısını, zihniyeti ve politik bir tercihi de barındırır. Alana ait bir bilim dalı olarak Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nde biçimlenip gelişen ve ontolojik olarak bilimsel araştırmalara konu olan eğitim yönetimi, genel olarak geleneksel ve modern olarak nitelenen yönetim yaklaşımlarından etkilenmiştir. Eğitim yönetimi disiplinin en başat alanını oluşturan okullar, eğitim faaliyetlerinin kurumsallaşmasıyla ortaya çıkmış, kitlesel eğitim ihtiyacı ile önemli toplumsal işlevler yürütür hale gelmişlerdir.

Eğitim yönetimi disiplini teori ve uygulama açısından son yıllarda bilimsel anlamda rüştünü kazanmaya çalıştığı gözlenmektedir. Eğitim yönetimi ile ilgili bilgi ve kavramsal çerçevenin, yönetim teorisinde ve kamu yönetiminde kullanılan yaklaşımlardan etkilendiği gibi, sosyal değişme ve gelişmeler, okula ve öğrenciye dair metaforlar da bilimsel anlamda gelişmesine katkı sağlamaktadır. Küreselleşme, Avrupa Birliği, bilgi toplumu, yerinden yönetim uygulamaları, bilişim ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler, eğitimde özelleştirme, okula dayalı yönetim, özel öğretim kurumları gibi anlayış ve uygulamaların eğitimi ve eğitim yönetimini etkileyen temel değişkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Eğitim yönetimi araştırmalarının olgusal gerçekliği açısından, diğer sosyal bilim araştırmalarından daha kompleks bir durum arz ettiği ifade edilebilir. Eğitim süreçleri, çok faktörlü olarak sosyal etkileşim altındadır. Dolayısıyla eğitim yönetimi araştırmalarının da birçok faktör gözetilerek araştırmalar yürütülmektedir/yürütülmelidir.

Milli Eğitim Dergisinin 174.sayısının sunuş bölümünde yer verilen “Milli Eğitim Dergisi, sosyal bilimler ve eğitim bilimleri alanında yaptığı yayın faaliyeti ile özellikle akademik meselelerin tartışıldığı ve çözüm yollarının arandığı bir platform görevi yüklenmiştir” ifadesi, bizi, adı geçen dergide yer verilen “eğitim yönetimi” ile ilgili çalışmaların analiz edilerek değerlendirilmesi fikrine götürmüştür. Milli Eğitim Eğitim Ve Sosyal Bilimler Dergisinin yaklaşık 15 yıllık bir yayın döneminde yayınlanmış olan sayılarında yer verilen “eğitim yönetimi” içerikli makaleleri analiz ederek, eğitim yönetimi alanının en büyük aktörü olan Milli Eğitim Bakanlığının uyguladığı eğitim yönetimi alanındaki politika tercihlerinde nasıl bir arayış içerisinde olduğunu anlamaya çalışılmıştır.

Bu çalışma ile, temelde eğitim yönetimi bağlamında MEB'nın alana ve disipline dair bakış açısı hakkında bir durum değerlendirilmesi ve bu konuda gelecekte yapılması muhtemel akademik çalışmalara ışık tutmaktır.

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel bir araştırma türü olan metodolojik değerlendirme çalışması kullanılarak yapılandırılmıştır. Metodolojik değerlendirme yöntemi; temelde yayımlanmış çalışmaların analizine dayalı bir değerlendirme süreci olarak değerlendirilebilir (Neuman, 2007). Metodolojik değerlendirme yönteminde, belirlenmiş çalışmalar düzenlendikten sonra, bir bütün haline getirilip değerlendirilmekte ve üzerinde çalışılan araştırma alanındaki problem, göz önüne serilebilmektedir. Metodolojik değerlendirme yöntemi kullanılarak yapılan araştırmalarla, çeşitli çalışmaların metodolojik boyutu karşılaştırılabilmektedir.

Metodolojik değerlendirme yöntemi ile yapılmış çalışmalarla, belli bir tema ekseninde yayımlanmış çalışmalar öncelikle bir bütün haline getirip değerlendirilebilir ve temaya bağlı problem üzerinde detaylı bir bakış açısı geliştirilebilir. Dolayısıyla bahse konu olan yöntemle kronolojik bir süreçten ziyade, araştırmacı tarafından anlambilimsel bir tasavvur oluşturulmaya çalışılmaktadır.

Araştırmanın Kapsamı

İlk sayısı 1979 yılında MEB Düşün Bilim Eğitim Sanat Dergisi adıyla yayımlanan ME Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi (ME Dergi), 2016 Aralık ayına kadar toplamda 212 sayı yayımlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından süreli yayınlar dizisi içerisinde 3 ayda bir olmak üzere yayımlanan, “Hakemli” bir dergidir ve TÜBİTAK ULAKBİM Türkçe veri tabanında yayımlanmaktadır.

Araştırmanın kapsamını, Milli Eğitim Bakanlığının “ME Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi” adıyla yayımladığı ME Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisinin, 2003 ve 2016 yılları arasında baskısı gerçekleştirilen 59 sayısında yer verilmiş olan 48 “eğitim yönetimi” içerikli makale oluşturmaktadır.

Araştırmanın kuramsal evrenini 13 yıllık dönemde yayınlanan 59 sayıda, toplamda 1021 makale oluşturmaktadır. ME Dergisi'nin, incelenen her bir sayısında ortalama 17 civarında makaleye yer verilmiştir. Dergi içeriği açısından, 205 ve 201 sayılarda 10 makale yayınlanmışken, 210. sayısında 36 makale bulunmaktadır. ME Dergisindeki makale sayıları itibariyle değerlendirildiğinde, normal bir dağılım göstermediği ifade edilebilir.

ME Dergisinin yayın tarihi 2005 olan 167. sayısında, ağırlıklı olarak AB ülkeleri ve Ülkemizdeki eğitim süreçlerinin karşılaştırıldığı makalelerin yer aldığı, 2006 tarihli 169. sayısında “Edebiyat” temalı konuların yer aldığı özel sayılar yayınlanmıştır. Özel sayı tercihi belirli temalara yönelik olarak MEB tarafından zaman zaman uygulanan bir yayın politikası olduğu gözlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada değerlendirilecek olan makalelerin tam metinlerine Milli Eğitim Bakanlığının web sitesinde (https://dhgm.meb.gov.tr/www/icerik_goruntule.php?KHO=298) yer alan online arşivden ulaşılmıştır.

ME Dergisinin 2003 / 2016 yılları arasında yayınlanmış olan 157. ile 212. sayıları arasındaki 59 sayıda yer verilen “eğitim yönetimi” ile ilgili makaleler, yayın sırasına göre tasnif edilerek analiz edilmiştir. Makalelerin analiz boyutunda ağırlıklı olarak makalelerde anahtar sözcükler, araştırma modeli, evren-örneklem, yazar sayısı, yazarların bağlı olduğu kurum/üniversiteler gibi noktalar göz önünden tutularak değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Adı geçen derginin ilgili 59 sayısında yer verilen “eğitim yönetimi” ile ilgili makaleler, yayın sırasına göre; araştırma modeli, örneklem kitlesi, örneklem büyüklüğü, örnekleme yöntemi, istatistiksel çözümleme teknikleri ve ortak yazar sayısı açısından nasıl dağılımlar gösterdiğinin belirlenmesine yönelik olarak veriler elde edilmiş, elde edilen veriler, kategorisel analiz ve frekans analizi teknikleri kullanılarak çözümlenmiştir.

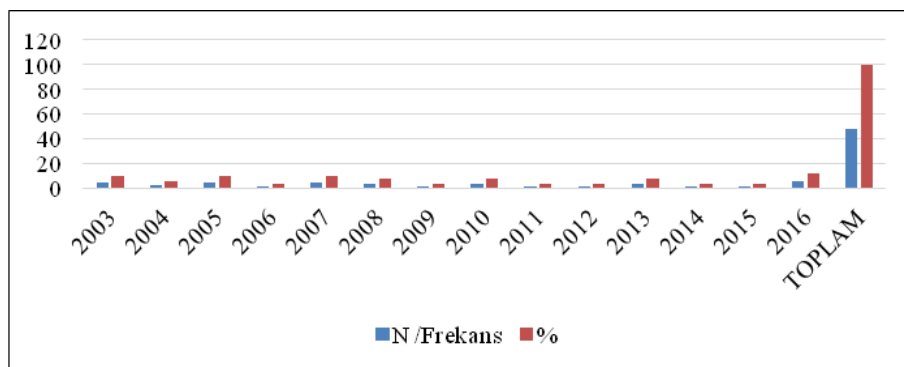
Kategorisel analiz sürecinde; verilerin kodlanması, kategorilerin oluşturulması, düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanmasının sırasıyla yapılması tercih edilen bir anlayıştır. Araştırmaya konu olan dergilerde yer verilmiş olan eğitim yönetimi makaleleri ile ilgili olarak veri kodlaması işlemi yapılmış, elde edilen kodlar bir araya getirilerek ortak yönler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu yöntemle bulgu kategorileri oluşturulmuştur. Kategorilerin oluşturulması aşamasında, makalelerde belirtilen anahtar sözcüklerin benzerlikleri dikkate alınarak, benzer kavramlar tek bir kategori altında sınıflandırılmıştır.

Makalelere ilişkin nitel çözümlemeye elde edilen bulguların sunumunda kayıt birimleri yüzde ve oransal olarak ortaya konulmuştur. Buna ek olarak, bulguların yorumlanması aşamasında, toplanan verilere anlam kazandırmak, bulgular arasındaki ilişkileri açıklamak, neden-sonuç ilişkileri kurmak ve bulgulardan bir takım sonuçlar çıkarmak amacıyla elde edilen sonuçların önemine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

3. Bulgular

Araştırmamızın evrenini oluşturan toplam 59 sayıda “eğitim yönetimi” temalı makalelerin yıllara dayalı olarak dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

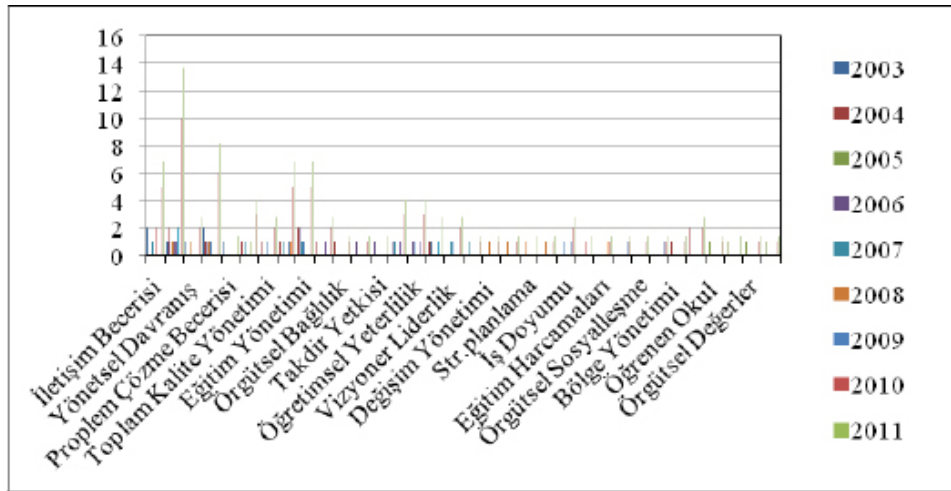
Tablo 1. Araştırmamızda yer alan Makalelerin Yayımlandığı Yıllar

Araştırmamızın ana paradigmasını oluşturan eğitim yönetimi içerikli makalelerin 2003/2016 yılları arasında yayımlanma sıklığına göre değerlendirildiğinde, 2003 ve 2005’de % 10,4, 2016’da ise % 12,5 oranında yer verilme sıklığı söz konusu olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2’de “eğitim yönetimi” ile ilgili makalelerde ele alınan temalar ile bu temaların yıllara göre sayısal dağılımı ve yüzde değerleri belirtilmiştir. Tablo 2’de görüleceği üzere, çalışma kapsamında incelenen 48 makalede toplam 34 farklı temanın ele alındığı saptanmıştır.

Tablo 2. Yayınlanmış Makalelerde Eğitim Yönetimi İle İlgili Ele Alınan Temalar

Yıllara dair temalar ve frekansları;

2003: İletişim Becerisi (n=2), Okul Müdürü (n=1), Yönetimsel Davranış (n=1), Yeterlilik (n=2), Problemler Çözme Becerisi (n=1),

2004: Okul Müdürü (n=2), Eğitim Yönetimi (n=2), Eğitim Bölgesi (n=2), Yeterlilik (n=1), Yetiştirilme ve Atanma (n=1), Toplam Kalite Yönetimi (n=1), Yönetici (n=1), Örgütsel Davranış (n=1), Liderlik (n=1), Bölge Yönetimi (n=1),

2005: Okul Müdürü (n=1), Öğrenen Okul (n=1), Örgütsel Öğrenme (n=1), Örgütsel Değerler (n=1), Yönetimsel Değerler (n=1)

2006: Eğitim Yönetimi (n=2), Okul Müdürü (n=1), Yeterlilik (n=1), İnsan Kaynakları Yönetimi (n=1), Takdir Yetkisi (n=1), Öğretimsel Yeterlilik (n=1), Liderlik (n=1),

2007: İletişim Becerisi (n=1), Yetiştirilme ve Atanma (n=1), Yönetici (n=1), Eğitim Yönetimi (n=1), Okul (n=1), Liderlik (n=1), Vizyoner Liderlik (n=1), Vizyon (n=1),

2008: Okul Müdürü (n=1), Yönetimsel Davranış (n=1), Yeterlilik (n=1), Değişim Yönetimi (n=1), Mobbing (n=1), Str. Planlama (n=1), Str. Yönetim (n=1),

2009: Okul Müdürü (n=1), Yeterlilik (n=1), TKY (n=1), Eğitim Yönetimi (n=1), Öğretimsel Yeterlilik (n=1), Vizyoner Liderlik (n=1), İş Doyumu (n=1),

2010: İletişim Becerisi (n=2), Okul Müdürü (n=1), Çatışma Yönetimi (n=1),

2011: Okul Müdürü (n=1), Yetiştirilme ve Atanma (n=1),

2012: Okul Müdürü (n=1), Yönetici (n=1), Örgütsel Davranış (n=1), Okul (n=1), Öğretimsel Yeterlilik,

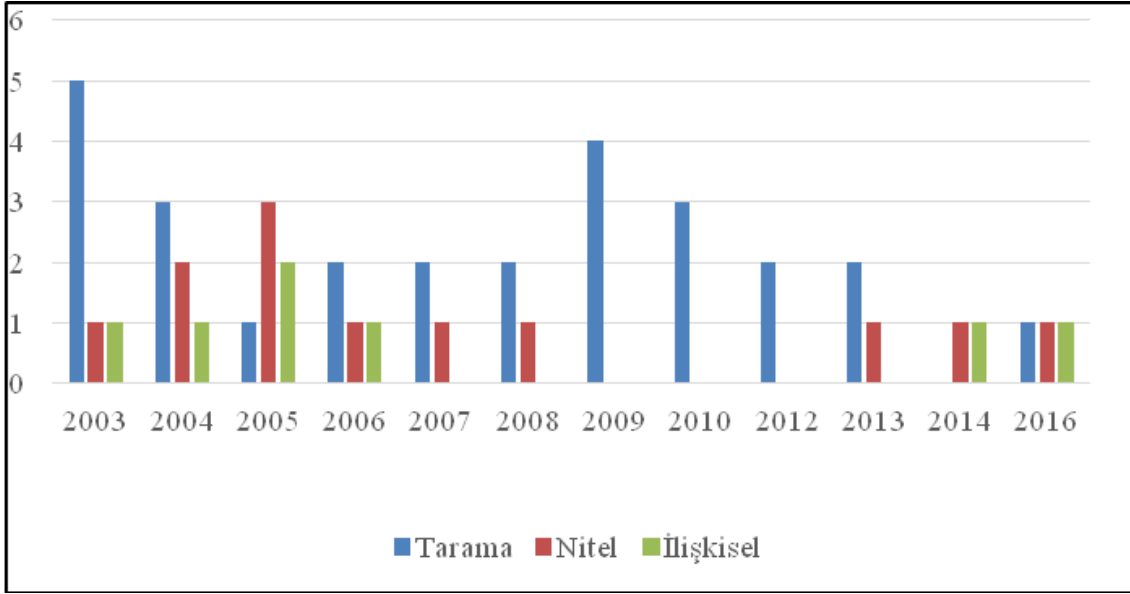
2013: Okul Müdürü (n=2), Yönetici (n=1), Liderlik (n=1), 2014 yılında en sık çalışılan temalar; Yönetici (n=1), Eğitim Harcamaları (n=1),

2016: İş doyumu (n=1), Örgütsel Kabullenme (n=1), Örgütsel Sosyalleşme (n=1), Örgütsel Güven (n=1),

(2014 ve 2015 yılında yayınlanan sayılarda eğitim yönetimi ile ilgili yayın yapılmamıştır.)

Kategorik olarak oluşturan makaleler bir bütün olarak el alındığında en çok çalışılan temanın; Okul Müdürü (%13.69), Yönetimsel Yeterlilik, %8.21, Yönetici, (%6.8), Eğitim Yönetimi % 6.8, İletişim Becerisi % 6.8 olarak sıralandığı tespit edilmiştir.

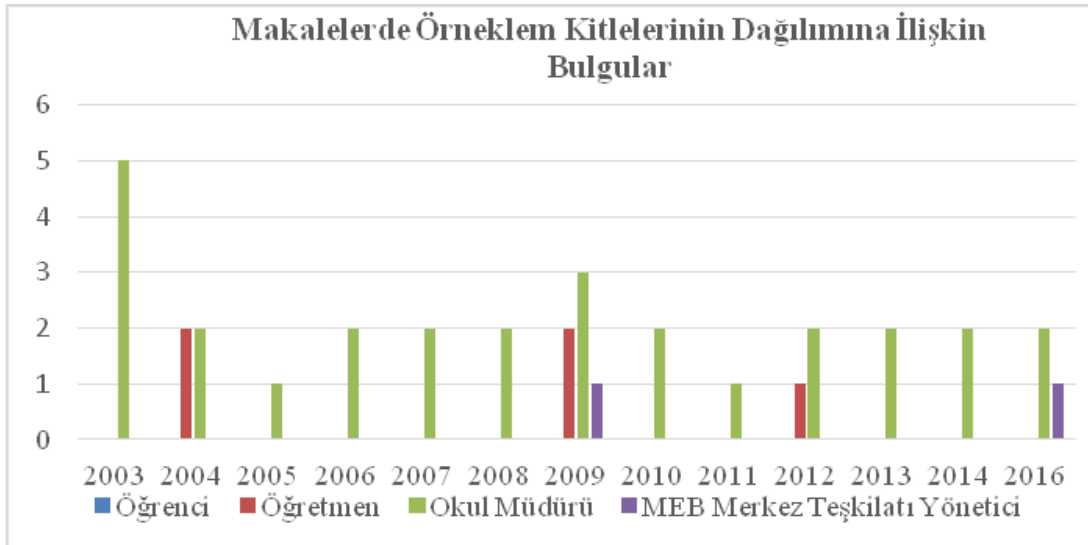
Tablo 3. Kullanılan Araştırma Modellerinin Yıllara Göre Dağılımları

Tablo 3de, ME Dergisinde yayınlanmış makalelerde kullanılan araştırma modelleri ile bu modellerin yıllara göre sayısal dağılımları ve bunların yüzde değerleri sunulmuştur.

2003-2016 yılları arasında yayınlanan sayılarda yer verilen “eğitim yönetimi” ile ilgili çalışmalarda ağırlıklı olarak tarama yöntemi kullanıldığı gözlenmiştir. 2009-2012’de yayınlanan makalelerin haricinde hemen hemen her yıl nitel araştırma yöntemi ile yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. İlişkisel araştırma yöntemi, araştırma evreninde yer alan makalelerde diğer araştırma yöntemlerine nazaran daha az kullanılmıştır. İlişkisel araştırma yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen araştırmalarda tercihen çoğunlukla “açımlayıcı model” tercih edildiği tespit edilmiştir.

Tablo 4. Makalelerde Örneklem Kitlelerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

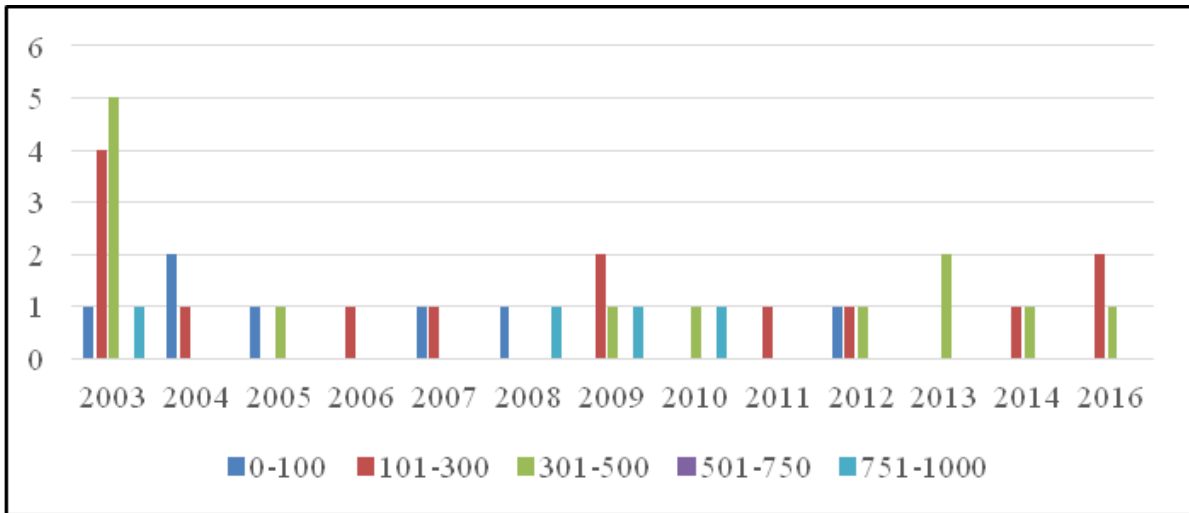

Araştırmamızın konusunu oluşturan makalelerin, evren/örneklem dağılımına ilişkin yapılan analizinde, alan araştırmalarında okul müdürlerinin araştırma evrenini ağırlıklı olarak oluşturduğu gözlenmiştir.

Okul Müdürlerinin ağırlıklı olarak en fazla dikkate alındığı çalışmalar 2003 yılındadır (n:5). Araştırma evrenimizi oluşturan yayınlanmış sayılarda, örneklem kitlesi olarak Milli Eğitim Bakanlığı merkez teşkilatını ya da merkez teşkilatı personelinin 2009 yılında (n:1), 2016’da (n:1), olması dikkat çekici bir durum olarak değerlendirilebilir. Yayınlanan makalelerde örneklem gurubu içerisinde öğrencilere hiç yer verilmezken, öğretmenlerin ise, oldukça az dikkate alındığı gözlenmiştir.

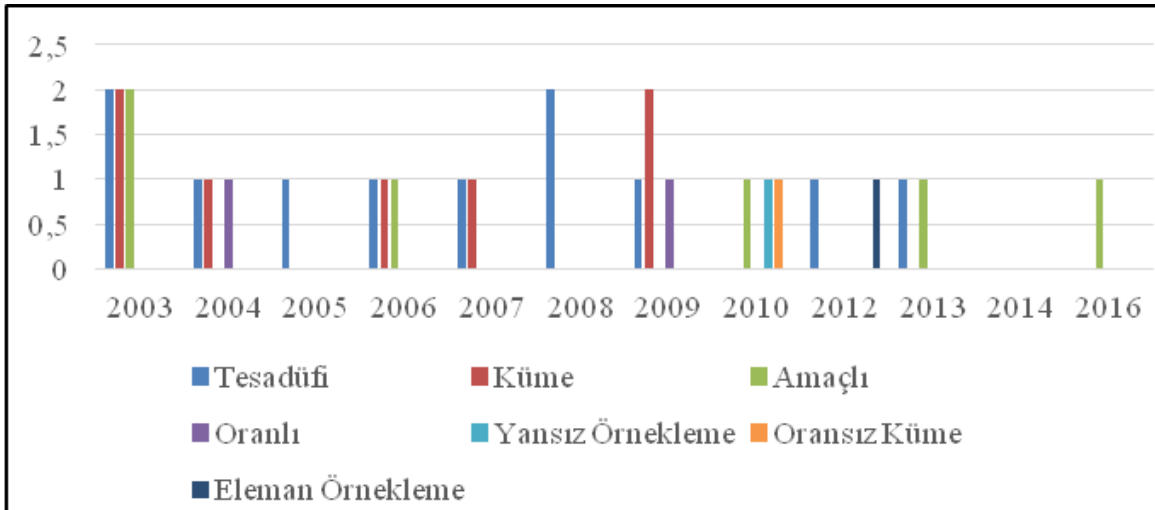

Tablo 5. Makalelerdeki Örneklem Büyüklüklerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

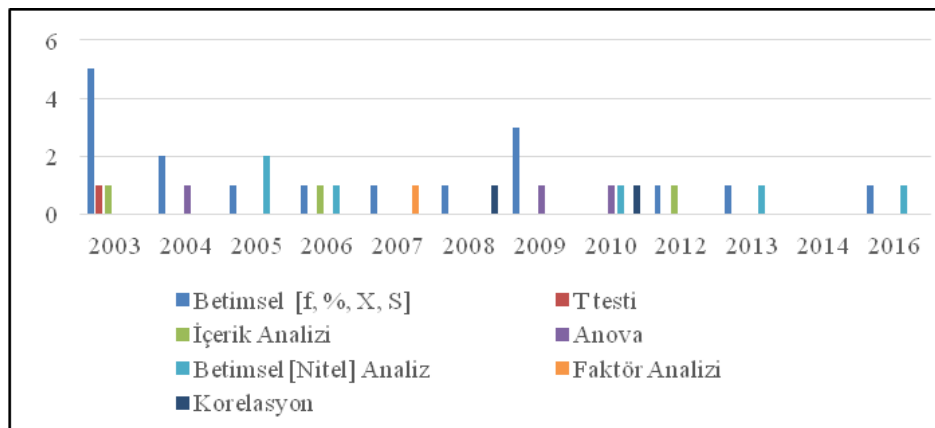
Tablo 5'te ME Dergisi'nde araştırma evrenindeki yer alan araştırmalarda, üzerinde çalışma yapılan örneklem büyüklüklerinin yıllara göre dağılımlarına ait frekanslar verilmiştir. Tabloda görüleceği üzere, çalışma kapsamında incelenen makalelerde araştırma örneklem büyüklükleri 5 aralıkta toplanmıştır. Makaleler bir bütün olarak incelendiğinde örneklem büyüklük aralıkları; (1) 1–101 birim arasında (n=6), (2) 101–300 birim arasında (n=14) ve 301–500 (n=13), 751-1000 (n=4) olarak sıralanmıştır. Örneklem büyüklüğü tercihi 101-300 aralığında yoğunlaştığı görülmüştür.

Tablo 6. Makalelerde Kullanılan Örnekleme Tekniklerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 6'da araştırmamıza konu olan yayımlanmış makalelerde kullanılan örnekleme teknikleri ve bunların yıllara göre frekans değerleri verilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre, çalışma kapsamında incelenen makalelerde toplam 7 farklı örnekleme tekniğinin kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelediğimiz makalelerde en çok kullanılan örnekleme teknikleri: tesadüfi örnekleme (n=11), küme örnekleme, (n=7), amaçlı örnekleme (n=6), oranlı (n=1), yansız örnekleme (n=1), oransız küme (n=1), eleman örnekleme (n=1), olarak sıralanmıştır.

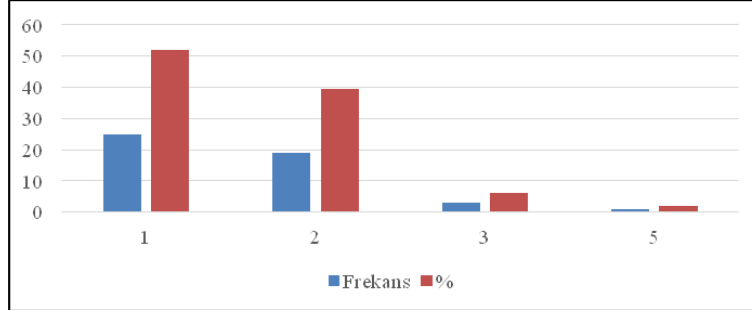
Tablo 7. Kullanılan İstatistikî Veri Analizi Tekniklerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Tablo 7’de ME Dergisi’nde 2003-2016 yılları arasında yayımlanmış eğitim yönetimi içerikli makalelerde kullanılan istatistiksel veri analizi teknikleri ile bu modellerin yıllara göre frekanslarına yer verilmiştir. Çalışma kapsamında incelenen 48 makalede toplam 7 farklı istatistikî analiz veri analizi tekniği kullanılmıştır. İstatistikî veri analizi tekniklerinin yıllara göre dağılımlarını toplamda değerlendirebilirsek;

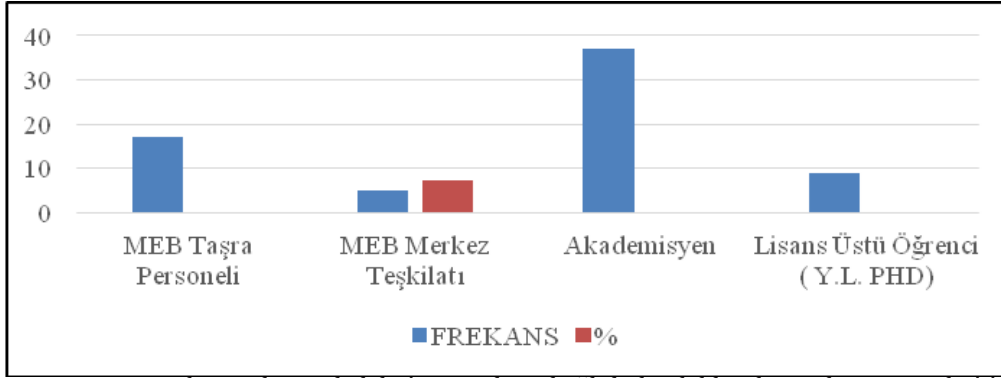
Betimsel istatistikî veri analizi tekniği: (n=17), t-testi (n=1), İçerik Analizi (n=3), ANAVO (n=3), Betimsel (Nitel) Analiz (n=6), Faktör Analizi (n=1), Korelasyon (n=2), şeklinde gerçekleşmiştir.

Tablo 8. Yazar Sayılarının Dağılımına İlişkin Bulgular

ME Dergisinin, 2003-2016 yılları arasında yayınlanmış sayılarında yer verilen eğitim yönetimi ile ilişkili makalelerin yazar sayısı açısından değerlendirildiğinde ağırlıklı olarak tek yazarlı olduğu, (n=25, % 52.0), iki yazarlı makalelerinde (n=19, % 39.58) dikkati çekecek düzeyde olduğu ifade edilebilir.

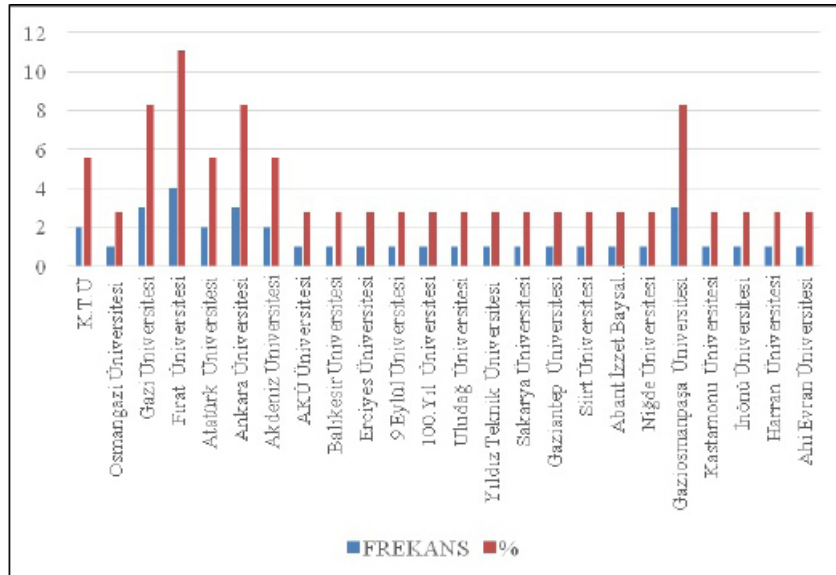
Tablo 9. Makale Yazarlarının Kurumlarına Göre Dağılımları

ME Dergisinde, araştırmamıza konu olan makalelerin yazarların bağlı buldukları kurumlar ve statüleri incelenmiştir. Bahse konu olan dönemde, yer verilen eğitim yönetimi ile ilgili makalelerin % 54.41’i (n= 37) Akademisyenler tarafından yazılmıştır. MEB taşra teşkilatlarında görev yapanlar tarafından (İl/İlçe Müdürlükleri ve Okul/ Kurum Müdürlüklerinde görevli personel), 17 makale (%= 24.99), MEB merkez teşkilatı çalışanları tarafından ise 5 makalenin (%7.35’in) yayınlandığı görülmüştür. Dergide ağırlıklı olarak akademisyenler ile yüksek lisans ve doktora öğrencilerinin yayın yaptığı görülmektedir.

Akademisyenlerin ve Lisans Üstü alanda eğitim yapanların üniversitelerine ait bulgular Tablo 10’da yer verilmiştir.

Tablo 10. Makale Yazarlarının Üniversitelere göre dağılımı

Fırat Üniversitesinde görev yapan akademisyenlerin, araştırma evrenimizdeki dergilerde en fazla yayını yaptıkları tespit edilmiştir (n=4). Fırat Üniversitesini sırasıyla Gazi Üniversitesi ve Ankara Üniversitesinde görevli akademisyenler takip etmektedir.

4. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, MEB Milli Eğitim- Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisinin 2003-2016 yıllarında yayınlanmış “eğitim yönetimi” ile ilgili makalelerin, tematik, metodolojik, istatistikî ve bibliyografik çözümleme teknikleri açısından nitel analizi yoluyla bir durum değerlendirmesi yapılmıştır. Makalelerde “okul müdürü”, “yönetimsel yeterlilik”, “yönetici”, “eğitim yönetimi”, “iletişim becerisi”, temaların sıklıkla çalışıldığı, “problemleri çözme becerisi”, “örgütsel bağlılık”, “insan kaynakları yönetimi”, “takdir yetkisi”, “vizyon, çatışma yönetimi”, “örgütsel öğrenme”, gibi temalara ise çok az yer verildiği tespit edilmiştir. İlgili yayın dönemindeki incelenen sayılarda; “liderlik”, “örgüt” temasının iki kez, “eğitim yönetimi, bir bilim dalı olarak eğitim yönetimi “ “okul-eğitim yönetimi ilişkisi” “örgüt kültürü” vb. gibi çalışmalara yer verilmemiş olması dikkat çekici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Araştırma kapsamında ele alınan makalelerde temelde 3 farklı araştırma modeli kullanılmıştır. Bunlar arasında en sık kullanılanlar tarama, nitel ve ilişkisel araştırma modelleridir. Uluslararası eğitim bilimleri literatüründe nitel araştırma yöntemlerinin daha öncelikli tercih edilmesinin tersine (Byrd, 2007; Murphy, Vriesenga(2006) ve Storey, 2007) incelemesi yapılan makalelerde nitel araştırma yöntemi çok tercih edilmemiştir. Bu bulgu, Balcı ve Apaydın (2009, 325-343) tarafından Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi’nden örneklem alma yoluyla incelenen 20 makalede ulaşılan sonuçları teyit eder niteliktedir. Ayrıca araştırma yöntemleri tercihi açısından ulaşılan sonuçların; Aypay ve diğerleri (2010) tarafından yapılan bir araştırma sonucunda elde edilen ve eğitim yönetimi alanında çoğunlukla tarama ve ilişkisel modellerin ağırlıklı olarak yer aldığı bulgusunu da desteklemektedir. (Turan, Karadağ, Bektaş, Yalçın, 2014: 93-119)

İncelenen temalar ve araştırma modelleri açısından MEB dergisinde incelenen eğitim yönetimi alanına ait makalelerin, uluslararası bilim camiasında yer verilen tema ve yöntemlere benzer bir seyir izlemediği, teorik çalışmalara neredeyse hiç yer verilmediği gözlenmiştir.

MEB Dergisinin 2003-2016 yıllarında yayınlanmış “Eğitim Yönetimi” ile ilgili makalelerin örneklem büyüklüklerinin genellikle 1 ile 1000 birim arasında değiştiği, incelenen makaleler için ele alınan örneklemin evreni temsil etme yeterliklerine genel olarak karşılıklı görülmektedir.

Söz konusu makalelerde, toplam yedi farklı örneklem tekniğinin kullanıldığı ve bunlar arasında tesadüfi örneklem tekniğinin en fazla tercih edildiği saptanmıştır. Tesadüfi örneklem yönteminin yüksek bir oranda tercih edilme durumu, literatürdeki sonuçlarla benzeşmektedir.

MEB Dergisinde incelenen 48 eğitim yönetimi ile ilgili makalede 7 farklı istatistikî analiz tekniği tercih edilirken, bu tekniklerin içerisinde “veri analiz tekniği”, “t-testi”, “içerik analizi” ve “Anova” teknikleri sıklıkla kullanılmıştır. Ulaşılan sonuçlar, Balcı ve Apaydın’ın (2009) da yaptıkları çalışmada ki sonuçları teyit etmektedir. Araştırma örneklemindeki makalelerin yazar sayısı sonuçları Aypay ve diğerlerinin (2010) yılında gerçekleştirdikleri çalışmada ulaşılan sonuçlara oldukça yakındır. İlgili makalelerin % 52.08’i tek yazarlı, % 39.58’i çift yazarlıdır. İncelenen makalelerin yazar sayısı toplamda % 91.66’sı, 1 ve 2 yazarlıdır. Ortak yazarlı makale sayısının son yıllarda artış göstermesine karşın, incelenen makalelerde yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür.

Araştırmamıza konu olan makalelerin yazarları ağırlıklı olarak akademisyenlerdir. Ancak Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatında görev yapanlar da, azımsanmayacak düzeyde çalışmalara imza atmışlardır.

Milli Eğitim Bakanlığı temel eğitim, orta öğretim ve yaygın eğitim alanında eğitim faaliyetlerini sevk ve idare eden dünyanın sayılı büyük kamu örgütlerinden birisidir. Eğitim yönetimi açısından uygulamada oldukça geniş bir sorumluluk alanı bulunmaktadır. Ancak, eğitim yönetimi alanındaki kuşkusuz en büyük aktör konumundaki MEB’nin, süreli olarak yayını gerçekleştirdiği bir dergide yaklaşık 13 yıllık bir yayın döneminde yok denecek kadar “eğitim yönetimi” çalışmasına yer verilmesi, irdelenmesi gereken en temel konuların başında gelmektedir.

Eğitimi yöneten bir Bakanlığın, uygulamada perspektif kazandıracak, bir vizyon çizecek ve geleceğe yönlendirecek olan eğitim yönetimi tartışmalarıdır. Bu tartışmaların canlı tutulabilmesi için MEB dergisinde eğitim yönetimiyle doğrudan ilgili çalışmalara daha fazla ağırlık verilmeli, eğitim yönetimine ilişkin tematik sayılar hazırlanmalı, nitel çalışmalar desteklenmeli, ampirik çalışmalar metodolojik yönden güçlendirilmeli, ulusal ve uluslararası düzeyde işbirliği yolu açılarak ortak çalışmalar desteklenmelidir. MEB Dergisinde eğitim yönetimi ile ilgili çalışmalara daha fazla yer verilmesi, eğitim yönetimi disiplinine katkı sağlaması kadar, MEB’in yönettiği eğitim örgütlerinin yönetimsel süreçlerinin gelişmesi açısından bir fırsat olarak değerlendirilebilir.

5. Kaynakça

- Aydın, M. (1994). *Eğitim Yönetimi (Kavramlar, Kuramlar, Süreçler, İlişkiler)* Genişletilmiş 4. Baskı Ankara, Pegem Yayınları.
- Aypay, A., Coruk, A., Yazgan, D., Kartal, O., Çağatay, M., Tuncer, B., & Emran, B. (2010). The Status Of Research In Educational Administration: An Analysis Of Educational Administration Journals, 1999-2007. *Eurasian Journal of Educational Research*, 39, 59-77
- Byrd, J. K. (2007). A call for statistical reform in EAQ. *Educational Administration Quarterly*, 43(3)
- Balcı, A., & Apaydın, Ç. (2009). Türkiye’de Eğitim Yönetimi Araştırmalarının Durumu: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(59).

- Balcı, A. (1993). "Türkiye'de Eğitim Araştırmalarının Durumu: A.Ü. EBF Örneği". *Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi, Bildiriler 3* (Ankara: 24-28 Eylül 1990).
- Balcı, A. (2005). *Açıklamalı Eğitim Yönetimi Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Tek Ağaç Basım Yayım.
- Başaran, İ.,E., (1994), *Türkiye Eğitim Sistemi*, Ankara.
- Gülmez, D. & Yavuz, M. (2016). Eğitim liderliği ve yönetimi kapsamında 2012 Yılında Yayınlanmış Olan Makalelerin Amaç Ve Yöntem Bakımından Değerlendirilmesi [The evaluation of the Articles Related With Educational Leadership And Administration Published In 2012 In Terms Of Aim And Method]. *Elementary Education Online*, 15 (2), 318-329.
- Kaya, Y. K. (1979). *Eğitim Yönetimi*. Ankara: TODAİE Yayını No:184.
- Karadağ E. (2009). Eğitim Bilimleri Alanında Yapılmış Doktora Tezlerinin Tematik Açıdan İncelenmesi. *Ahi Evran Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim Bilimleri Doktora Tezlerinde Kullanılan Araştırma Modelleri: Nitelik Düzeyleri ve Analitik Hata Tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- Murphy, J, Vriesenga (2006) M., & Storey, V. (2007). 1979-2003: An Analysis Of Types Of Work, Methods Of Investigation, And Influences. *Educational Administration Quarterly*, 43(5),621-628.
- Neuman, L. W. (2007). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri: Nitel ve Nicel Yaklaşımlar* (S. Özge, Çev.). İstanbul: Yayın Odası.
- Örücü, D. ve Şimşek, H. (2011). Akademisyenlerin Gözünden Türkiye'de Eğitim Yönetiminin Akademik Durumu: Nitel Bir Analiz. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17(2)
- Turan, S., Karadağ, E., Bektaş, F., Yalçın, M., (2014). Türkiye'de Eğitim Yönetiminde Bilgi Üretimi: Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi 2003-2013 Yayınlarının İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Cilt 20,